

Raadsvoorstel

Documentnummer: RV25.0002

Landgraaf, 2 januari 2025

ONDERWERP: Kosten opsporen en ruimen ontplofbare oorlogsresten (bommenregeling)

PROGRAMMA 7. Volksgezondheid en milieu

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): B.J.M. Smeets

Behandeld in BenW vergadering van 14 januari 2025

Behandeling in commissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Economie van 5 februari 2025

Behandeling in raadsvergadering van 20 februari 2025

Voorstel

De raad besluit om:

- De over het tijdvak 2023–2024 gemaakte kosten voor opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten vast te stellen;
- Te verklaren dat deze vastgestelde kosten alleen de kosten exclusief BTW betreffen van de gemeente Landgraaf en/of particuliere vondsten;
- Het Raadsbesluit betreffende de vastgestelde kosten voor restitutie (€ 118.174,25) door te leiden naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (i.h.k.v. de bommenregeling);
- De via een hogere nog te ontvangen algemene uitkering (september circulaire 2025) bijdrage van € 114.301,65 te storten in de voorziening Riolen en €3.872,60 te vergoeden aan particulier.

Samenvatting

Gemeenten komen in aanmerking voor een vergoeding van de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten. Een van de voorwaarden voor declaratie bij het Ministerie van BZK, is dat deze kosten door de Raad moeten zijn vastgesteld. Zie de bijlage: “overzicht declarabele kosten” over welke kosten het zoal gaat. Een andere voorwaarde is dat de BTW niet voor compensatie in aanmerking komt. In de opgave van de gemaakte kosten moet dus duidelijk zijn dat de bedragen exclusief BTW zijn. De Raad dient tevens te verklaren dat de vast te stellen kosten enkel haar eigen kosten en/of die van particuliere vondsten betreft. Kosten van private partijen zijn uitgesloten van de bommenregeling. Het raadsbesluit van deze vaststelling moet verder voor 1 april 2025 naar het Ministerie van BZK worden gezonden. De uitkering van de vergoeding vindt plaats via het gemeentefonds (septembercirculaire 2025, indien vóór 1 april ingediend). Verzoeken die vanaf 1 april 2025 bij BZK binnenkomen, worden voor uitkering meegenomen in het volgende jaar (2026). Het totale bedrag wat we gaan declareren, heeft een

omvang van € 118.174,25. Hiervan wordt voor een bedrag van € 114.149,63 gestort in de voorziening Riolen en €3.872,60 te vergoeden aan particulier (onderdeel particuliere vondst)

Deze vergoedingsregeling is in de mei- en septembercirculaires beter bekend onder de naam “bommenregeling”. Vóór het jaar 2021 bedroeg deze vergoeding nog 70% van de gemaakte kosten. Met ingang van 2021 en in verband met het optuigen van het kenniscentrum ontplofbare oorlogsresten, is deze vergoeding teruggebracht tot 68%.

De kosten zijn o.a. gemaakt bij beheer en onderhoud van de openbare ruimte, tijdens de uitvoering van projecten in de periode 2023–2024 en t.a.v. particuliere vondsten. De Gemeente Landgraaf maakt nu voor de 3^e keer gebruik van de bommenregeling.

Aanleiding

Vanwege de Arboregelgeving worden bij de voorbereiding en de uitvoering van beheer en onderhoud en bij projecten, onderzoeken uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten. Bij een vermoeden van een mogelijke aanwezigheid, wordt via opsporing en ruiming voor een veilige werkomgeving gezorgd.

Het Rijk heeft het via de bommenregeling voor gemeenten mogelijk gemaakt een substantieel deel van de hierbij gemaakte kosten via het gemeentefonds terug te vragen. De Gemeente Landgraaf doet nu voor de 3^e keer een beroep op deze vergoedingsregeling.

Kaders

Bommenregeling Gemeentefonds; Arboregelgeving.

Onderbouwing

Sinds 2015 wordt er in Gemeente Landgraaf bij de uitvoering van grondverzet in onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten in de ondergrond. Om een beter beeld te krijgen over deze aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten, is in 2018 een zogenaamde bodembelastingkaart opgesteld.

Sindsdien wordt er bij de voorbereiding van grondverzet door de Gemeente Landgraaf structureel onderzoek naar de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten meegenomen. Soms blijft het beperkt tot het enkel opsporen en vervolgens vrijgeven van het werkgebied. De kosten blijven dan nog beperkt. Soms is het resultaat van de opsporing zo onduidelijk dat het onderzoek tijdens het grondverzet moet worden herhaald. In dat geval lopen de kosten op.

Het feitelijk aantreffen van ontplofbare oorlogsresten blijft in de Gemeente Landgraaf vooralsnog beperkt. In het geval van het aantreffen tijdens grondverzet moet de aannemer, na tussenkomst van de Politie en het bevoegde gezag voor Openbare Orde en Veiligheid, de Explosieven Opruimingsdienst inschakelen. Afhankelijk van de aard moet de aannemer explosieven tijdelijk veilig opslaan. De EOD zamelt ze tijdens periodieke ophaalrondes in en maakt ze vervolgens op een vernietigingslocatie onschadelijk.

De aldus gemaakte kosten voor het opsporing- en ruimingsproces bedragen totaal € 173.785,66 waarbij het te declareren bedrag € 118.174,25 is. Het betreft de kosten die gemaakt zijn voor beheer, onderhoud en reconstructie van infrastructuur, het gebruik van een vernietigingslocatie en/of particuliere vondsten. Vanwege de financiering van een landelijk Kenniscentrum Conventionele Explosieven is het percentage voor vergoeding vanaf 2021, na overleg tussen BZK en de VNG teruggebracht, van 70% tot 68%.

Overzicht kosten Ontploffbare Oorlogsresten (Excl. BTW)			
2023	€ 58.349,60		
2024	€ 115.436,06		
	€ 173.785,66	Totale kosten	
	€ 173.785,66	Totaal declarabel 68%	€ 118.174,25
		Totaal te ontvangen	€ 118.174,25

Relevante aandachtsgebieden

Communicatie

Betreft een intern proces gericht op de uitvoering van een wettelijke regeling.

Burgerparticipatie

Betreft een intern proces; uitvoering van wettelijke regeling zonder lokale beleidsruimte.

Financiën

Er zijn rioolinvesteringskredieten beschikbaar gesteld, waarin financieel rekening met een te ontvangen bijdrage via de bommenregeling. De financiële middelen via de algemene uitkering (septembercirculaire) kunnen niet als bijdrage van derden afgeboekt worden op de boekwaarde van de betreffende investeringen. Het gevolg is een hogere boekwaarde en dus hogere afschrijvingslasten dan waarmee in de rioolheffing rekening is gehouden. Om dit negatief effect voor riolen te compenseren wordt het te ontvangen bedrag grotendeels gestort in de voorziening riolen (jaarlijkse hogere afschrijvingslasten worden in één keer gecompenseerd). Een klein deel van het te ontvangen bedrag wordt vergoed aan een particulier i.v.m. een particuliere vondst.

Advies

De raad besluit om:

- De over het tijdvak 2023–2024 gemaakte kosten voor opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten vast te stellen;
- Te verklaren dat deze vastgestelde kosten alleen de kosten exclusief BTW betreffen van de gemeente Landgraaf en/of particuliere vondsten;
- Het Raadsbesluit betreffende de vastgestelde kosten voor restitutie (€ 118.174,25) door te leiden naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (i.h.k.v. de bommenregeling);
- De via een hogere nog te ontvangen algemene uitkering (september circulaire 2025) bijdrage van € 114.301,65 te storten in de voorziening Riolen en €3.872,60 te vergoeden aan particulier.

Burgemeester en wethouders van Landgraaf,
de secretaris, de burgemeester,
ir. J.M.C. Rijvers mr. R. de Boer

Bijlage(n)

Overzicht declarabele kosten